

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhi:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.,
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătinându-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii II. — Administrația: Str. Cisnădiei 3.

Se prenumerează și la poște și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Sibiu, 4 August st. v.

(=) O minunată eflorescență a patriotismului maghiar din zilele noastre este dogma șovinismului și mamelucilor, că Ardealul nu mai există.

'I-au șters numele din geografia oficială și în locul lui se folosesc de nise giurscrieri copilărești, ca „părțile ardelenice”, „partea de peste Királyhágó”, „patria maghiară de Ost” și alte bazaconii de aceste.

Dar' când ajung la desbatere ceștiuni de interes mai vital, apoi tot acia, care au decretat, că țeara împrejmuită de culmile Carpaților și marcată de natură ca să fie o țeară deosebită de celelalte țeri, tot acia, care au fost destul de naivi de a crede, că ștergând un nume, au șters un complex de particularități etnice și economice, siliți sunt să recunoască adevărul, că Ardealul tot mai există și anume există între cele mai triste împrejurări.

Drept ilustrare înregistrăm aici un tipet de amărăciune al oficiosului „Kolozsvar”, care între alte misiuni înalte se simte chemat a apăra și interesele speciale ardelenice.

Într'un articol-comentar la partea despre Ardeal a toastului dlui Tibád dela Odorheiu, oficiosul clujan se rostosește astfel:

„Ardealul — în urma uniunii — a fost smuls din calea dezvoltării sale istorice și s'a contopit cu vieța țerii-mame. Dar' această binecuvântare neprețuită, de care ne împărtășim prin faptul uniunii, n'am știut să o folosim, ca neajunsul întreruperii dezvoltării istorice să nu-i fie spre pagubă. Pe toate terenele întâlnim anomalii, inechități, forțări, care în mod natural apăsă numai Ardealul, ca partea cea mai mică. Despre diferențele legislative, administrative etc. nu mai vorbim. Pe aceste a succed în parte a le aplană, ear' întrucât nu sunt încă complanate, nu cauzează scăderi mari (?). Dar' din punctul de vedere industrial și mai ales agricol este cu atât mai simțit până în ziua de astăzi, cât de necesar ar fi fost a stipula la timpul sen unele dispozițiuni de tranziție și astfel a face posibil, ca industria și agricultura părții ardelenice, — cu respectarea dezvoltării de până atunci, — să treacă pe încetul în raporturile de dezvoltare de altă natură ale țerii-mame.

„Inimile noastre, aspirațiunile noastre politice au fost pururea una cu ale fraților de peste Királyhágó. Am mers la noi acasă, când s'a proclamat uniunea. Dar' pământurile noastre, relațiunile acestora, prețul lor și modul de a le valora au rămas străine unele de altele.

„Agricultura noastră (și industria) s'au dezvoltat și valorat în mod ardelenesc,

după trebuințele și necesitățile Ardealului. Inima noastră, conștiința noastră de Maghiari și ponderositatea noastră politică s'au întărit prin uniune. Dar' pământul și materialele muncii industriale nu sunt în stare să simțească acest fapt și să 'i-se asimileze. Cu un cuvânt, noi ne-am dus peste Királyhágó, dar' averile noastre materiale au rămas străine între împrejurările cele nouă.

Cu alte cuvinte, ce a câștigat Ardealul prin uniunea, care prin domnia de forță maghiară a devenit fusiune cu Ungaria?

S'a făcut destul ambiției de suprematism și de întărire a însemnatelor minorități maghiare a populațiunii lui, dar' cu sacrificarea totală a tuturor intereselor lui particulare economice, industriale etc.

Pentru o bucurie inechitabilă și de fatale consecuențe a inimilor maghiare, pentru a face posibilă apăsarea și desconsiderarea majorității covârșitoare a Românilor și Sașilor în vieța publică, spre scopul, ca în mod forțat să ajungă și în Ardeal la omnipotență elementul maghiar, pentru a pute inaugura o eră de nedreptăți contrare spiritului timpului, s'a inaugurat în această țeară și era pauperismului și a decadenței.

Mare preț s'a dat pentru un câștig atât de meschin!

Și oare în adevăr câștig este și acesta? Abstrăgând dela interesele de natură economică, despre care și oficiosii recunosc că străine au rămas de ale Ungariei, oare celelalte interese ardelenice s'au contopit, s'au fuzionat în adevăr cu cele ungurești?

Oficiosul ne apăsă, că politicește Ardealul a câștigat prin uniune, căci inimile noastre și aspirațiunile noastre politice totdeauna au fost una cu ale fraților de peste Királyhágó. Inimile cui? Ale cetățenilor din Ardeal? Nu. Ale câtorva sute de mii de Maghiari, Armeni și Ovrei, cărora le place a vedea interesele țerii identificate cu interesele lor speciale. Ale unei minorități de oameni în parte incapabili de concurență liberă a tuturor locuitorilor, în parte scâpetați, cărora le vine la socoteală să vadă statul îngrijindu-se numai de ei și bugetul comun stând numai la dispoziția lor.

Însă inimile adevăraților Ardeleni, ale majorității de peste un milion și jumătate de oameni, care trăesc din munca lor grea, dar' onestă, nu s'au dus peste Királyhágó.

Acestia au rămas Ardeleni cu trup și cu suflet și după-ace s'a decretat uniunea fără consimțământul lor, ba fără a

fi chiar întrebați. Acestia sunt aici și accentuează hotărâți și neclintii din cale, că Ardealul are interesele sale speciale și politice, nu numai pe cele economice pe care trebuie să le recunoască și lumea oficioasă.

Ear' câtă vreme există un factor atât de covârșitor, cum sunt Românii ardeleni, care accentuează interesele speciale politice ardelenice, nimic nu ajută, că reptilele hrănite din fondul de dispozițiuni trîmbița în lume, că Ardealul s'a contopit politicește cu Ungaria.

S'a contopit în mod forțat și nedrept, s'a contopit fără consimțământul majorității locuitorilor sei. Prin urmare această contopire nu poate fi durabilă, mai ales că și din punctul de vedere economic este nenaturală, după-cum trebuie să recunoască și cei mai enrageați campioni ai uniunii.

Prin urmare cestiunea uniunii Ardealului cu Ungaria oamenii cuminte nu o pot încă privi ca definitiv rezolvată, ci mai curând sau mai târziu ear' va trebui pusă la ordinea zilei.

Ear' atunci, cu ajutorul D-șelui dreptății, vor fi luate în considerare toate interesele lui vitale — și cele politice, și cele etnice, și cele etnografice. Atunci cu ajutorul D-șelui celor asupriți va apăre și în geografiile oficiale numele Ardealului, care nu va perî câtă vreme mai trăesc Carpații și poporul românesc.

Aceasta este credința și aceasta este speranța noastră.

Procesul de presă al „Luminătorului”.

Vorbirea de apărare a acuzatului, domnul I.

V. Bărcănuș.

La cele-cu onorabilul domn apărător avu bunătate a desvolta întru combaterea acusei ridicate contra mea, am să mai adaug încă numai unele puține.

Mărturisesc, că această acuză este foarte gravă, căci în cele din urmă ea învoală în sine cea mai grea învinovățire ce se poate face unui cetățean liber într'un stat constituțional; învinuirea de a fi lucrat contra țerii patrie.

Însă această învinuire, mă grăbesc a adauga numai decât, precăt este de lipsită dela început până la sfârșit de orice temei real și legiuit, pe atât este deci și de vătămătoare și apăsătoare pentru mine.

La astfel de acuză nu pot, nu-mi este iertat să tac.

Dacă conștiința-mi, asupra căreia puterea omenească nu poate substitui întruînțina divină, m'ar fi admoniat cândva în nepretențioasa mea activitate publică de 20 de ani încoace; dacă m'ar neliniști cât de cât cu acest privilegiu, nu aş avé cutezanța să-mi

ridic privirea la lume, nu aş avé tăria să grăesc așa precum vedeți și auțiți că o fac.

Considerând manciata și golătatea motivării acusei contra mea, mai că nu aş găsi nici o trebuință de a mă mai apăra. Însă din respect cătră legile existente și din stimă cătră D-Voastre, judecătorii mei, care ce e drept, până în momentul acesta nici nu ne-am vădut și cu atât mai puțin ne-am cunoscut unul pe altul prin vre-o manifestațiune a existenței noastre în această lume mare, deși sîntem vecini cât de apropiăți, sînt dator să Vă dau în puține cuvinte trebuincioasele deslușiri referitoare la substratul acestui proces de presă, pentru-ca eu atât mai sigur și mai clar să Vă fie cu puțină a Vă declara în această cauză. Mai departe, se pricepe, este treaba conștiinței D-Voastre ca cetățeni, cărora, trebuie să cred, asemenea Vă zace la inimă soarta acestei țeri, locuții și susținută de mai multe popoare lucrătoare de sute de ani și pururea credincioase.

La ascultarea mea prealabilă din 2 Aprilie anul cur. la onoratul tribunal regesc din Timișoara am depus și subscris în procesul verbal, spontan, neinfluențat și din convingere:

că eu nu sînt autorul intelectual al articolelor incriminați;

că traducerea în limba maghiară din limba originală română a acelor articole incriminați, care formează baza acusei procurorului de stat contra mea, nu este autentică, nu este exactă, nici corectă, nici în privința gramaticală, nici în privința spiritului și a tendinței articolelor originale românești, ceea ce ușor a putut contribui la ducerea în eroare a domnului procuror, care dealtcum însuși trebuie să fie perfect în ale limbii române, dacă are să intenteze procese productelor limbii românești; și

că n'am avut intențiune a agita sau a apăra în ură contra poporului sau a naționalității maghiare, ci tocmai din contră.

Toate aceste declarații ale mele le-am și dovedit, întrucât 'mi-s'a admis la o așa scurtă și grabnică ascultare protocolară, alăturând procesului verbal acte și date concrete, care cred că și acum se vor găsi acolo.

Articolii incriminați au apărut separat din diferite incidente; cu toate acestea, dl procuror de stat s'a vădut siliți a nu le separa, ci a le contopi și mesteca în actul de acuză, părându-i că astfel va fi în stare a făuri o acuză mai impunătoare, mai motivată, ceea-ce însă dovedese prea limpede numai neputințioasă și netemeinică acusei, căci dacă părțile singurătate sînt neputințioase și netemeinice, nici colecțiunea lor, nici forostoirea lor nu poate fi altcum.

Articolul „Nascerea Domnului” s'a scris din incidentul Crăciunului gr.-or., ear' de basă și cinosură 'i-a servit articolul apărut din același incident, adică la Crăciunul rom.-cat. în Nr. 355 al foii „Budapester Tagblatt”, din peana dlui conte Albert Apponyi. Articolului

„Anul nou” 'i-a servit de fir conducător și de temeiul articolul apărut mai înainte în Nr. 1 al foii oficioase „Nemzet”, scris tocmai de vice-președintele de atunci al dieței din Buda-pesta, adică de dl Horváth Gyula.

„Luminătorul” însă, ca organ al poporului românesc, amărit până preste cap și nemulțumit până în adâncul sufletului seu de nedreptățile și apăsările ce acest popor îndură decătrea neumanul și greșitul sistem politic de acum al guvernului; „Luminătorul”, se pricepe, n'are vreme nici chemare de a se ocupa în rîndul întău de ușurarea sorții sclavilor din Africa-centrală, ci de a Românilor. Deci precum acei doi luțeri politici maghiari au scris acele contemplațiuni ale lor din punct de vedere al intereselor partidului lor, astfel și „Luminătorul” simplu a aplicat unele părți din scrierile acelor politici maghiari la soarta și starea actuală a poporului românesc.

N'am ținut dară cu puțință, însă dl procuror de stat totuși a incriminat din articolii „Luminătorului” tot ce s'a reproduș chiar și din vorbă în vorbă din scrierile amintuților doi onor. concetățeni ai mei.

Astfel din „Luminătorul” sînt incriminate d. e. dicerile dlui Horváth Gyula din „Nemzet”... (Vorbitorul deabia începu a cita, și președintele îl și opri, deși fără drept, căci cele citate erau alăturate protocolului ascultării prealabile. Raport).

La aceste însă trebuie să mai adaug observarea, că alte sentențe cu mult mai aspre și mai înverșunate, judecate din punct de vedere al dlui procuror de stat, care se găseș în acei doi articoli neromânești, nici nu s'au întrebunțat în „Luminătorul” românesc.

Dacă dar' acele pasaje au fost punibile, de ce n'a avut atunci ochi și urechi nici un procuror de stat? Sau doară ele au devenit punibile numai după-ace după deșe țile au apărut traduse românești în „Luminătorul”? Sau este de pedepsit, dacă apare românesc ceea-ce scrie un bărbat ca contele Apponyi și ca Horváth Gyula? Ori doară foile maghiare și cetățenii de naționalitate maghiară ai țerii sînt mai buni, mai favorizi înaintea legilor țerii decăt foile române și decăt cetățenii de naționalitate română ai aceiași țeri? Aceste să fie oare temeiul, devisa și chemarea statului nostru poliglot? Consult și salutar ar fi oare prin astfel de proceduri a sili pe Român să vină la convingerea îngrozitoare, că el în țeara sa proprie, pentru-că este Român și pentru-că vrea să fie Român, ar fi lipsit de scutul legii, ar fi exclus din cadrul constituțiunii țerii sale și al egalității de drept?

Și chiar mare minune totuși n'ar fi, dacă această convingere prea dureroasă s'ar înrădăcina la mulți, mai ales la dintre acia, care urmăresc cu atențiune o anumită clasă a țiaristiceii din țeara noastră.

Nici-decăt nu vreau să Vă ostensec atențiunea, nici să Vă rețin dela serioasele și multumitoare ocupățiuni tocmai în această vreme scumpă, dar' și în privința aceasta Vă

FOIȚA „TRIBUNEI”

Nu te-ai priceput!

De George Coșbuc.

Nu te-ai priceput —

Nu te-ai priceput —
Numai tu nu 'mi-ai plăcut,
Că eu tot fugiam de tine?
O, nu-i drept, nu-i drept, Sorine!
'Ți-am fost dragă, eu știu bine,
Dar' se-mi spui tu te-ai temut.
Și eu toate le-am făcut,
Ca să veți că sînt zăludă,
Simțiam ciuda cum m'asudă
Și-mi venia să plâng de ciudă,
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput —

Nu te-ai priceput —
Eu prea doamnă m'am ținut,
N'ascultam vorbele tale?
Dar' ce om 'ți-a spus? În cale
'Ți-am umblat și 'n deal și 'n vale,
Ori-și-unde te-am știut,
Dile 'ntregi 'mi-le-am perdut,
Doar' mă fac prieten cu tine;
Tu m'ai tot ferit, Sorine,
Și plîngea durerea 'n mine,
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput —

Nu te-ai priceput —
Am fost rea și n'aș fi vrut
Să te las, ca altă dată,
Să mă strîngi tu sărutată?

Dar' m'ai întrebat vr'odată?

Mă 'nvingea să te sărut
Eu pe tine! Pe'ntrecut
Cătam chip cu violenție
Să te fac să 'ntrebi și mie
'Mi-a fost luni întregi mînie
Că tu nu te-ai priceput.

Nu te-ai priceput —

Dici, că de m'ai fi cerut
Mamei tale noră 'n casă,
N'aș fi vrut să merg? O, lasă!
Că, de-o fată cui îi pasă,
Nu se ia după părut!
De 'ntrebi, ai fi vădut!
Dar' așa —! Vieța 'ntreagă
N'are ce să 'mi-s'aleagă
Din cât știu: ori nu-ți sînt dragă,
Ori îți sînt, dar' tu ești mut!

Oglinda făcătoare de minuni a Rabinului.

— Istorică oarevrească. —

De Sacher-Masoch.

Talmudul dice că: „Mierea rea e ca și vremea proastă, deosebirea e numai, că vremea proastă te ține în casă, ear' mierea gureșe te scoate afară.”

Despre adevărul acestor cuvinte s'a convins Hirsch Bickelles pe deplin într'o viscoloasă zi din Decemvrie. Virtegiurile de nea îl alun-

gară în casă, — deși avea de cuget să încheie o afacere cu proprietarul Laputzky, — nevasta lui însă a început să-și ascute gura de el și 'l-a cihăit până a trebuit să peară dinaintea ei.

Ce 'i folosia lui Hirsch Bickelles, că el era un om cu zărează în Khille, că mulți îl pismuiau pentru nevasta lui tină și frumuseță, când Șifra era atât de gureșă față cu el, că el s'ar fi făcut bun bucuros nevădut între cei patru păreți, dacă era cu puțință. Șifra nu era în toane rele numai la anumite ocațiuni, ci ea totdeauna era gata de ceartă. Precăt dimineate își ascundea piciorușele în pantofi trași cu fir de aur, ea era deja ca turbată și făcea'tărăboiu, chiar și dacă Hirsch Bickelles horcăia încă cu vrăsmășie, cum nici că poate horcă, decăt numai un om drept.

Până acum Hirsch Bickelles a tot răbdat, de astădată nu scia ce să facă, ce să dragă, doar' se mai opresce. Să-i contrațică, demult se desvătase, — ea se interbentă, vędându-l că tace ca peșce, se aprindea însă foc și pară, dacă fi da dreptate, dacă el lăsa să fie toate așa cum ea dicea. Ce să te faci în așa stare? Nimic! Și așa Hirsch Bickelles își arată călcăiele și merge deadreptul la înțeleptul rabin Maishes și-'i povestese suferințele.

Rabinul Maishes, precăt era de mic la stat, pe atât era de bun la suflet și mare la cap. El sta tologit pe un divan, întocmai ca un cotoiu somnoros, ascultă și rise de nevoea bietului om.

„De n'-'mi ajuti, d-ta soare al Talmudului, apoi sînt un om perdut”, — duse Hirsch Bickelles, „dar' mă vei mântui, căci 'ți-se supun atât spiritele rele, cât și cele bune, privire și cuvânt 'ți-a dat Dumnezeu, ce să nimenesci ce e otrăvitor, să arți ce e supărător”.

„Veți colea oglinda?” — răspuse rabinul Maishes.

„Ved”.

„Ia-o și fă cu ea așa cum te învêț”.

Hirsch Bickelles descătă de pe părete cu toată luarea aminte o oglindă mică și vechie ce era cuprinsă în cadre negre de lemn. El sta și se uita la ea cu mirare.

„De câte-ori nevastă-ta se va apuca de ceartă” — urmează rabinul Maishes a-'i spune — „tu îi vei ține oglinda în față, m'ai înțeles?”

„Înțeles, și atât e tot?”

„Fă precum 'ți-am dîș”.

Hirsch Bickelles îi mulțumese și iese cu oglinda la sine.

Virtegiurile de nea încetaseră, norii albi au fost alungați de viscol, soarele lucia și oglinda sclipia în mîna lui Hirsch Bickelles.

El se opri și din nou se uita la ea.

„Asta are să fie o oglindă făcătoare de minuni”, — duse el în sine, — „astfel de lucruri sînt totdeauna proaste la vedere, tocmai de aceea, cine nu le scie, nici că le ia în seamă”.

El vine încet cu oglinda până în dreptul casei măcelarului Kat. Dulêul acestuia, cu numele Ruptură, nici-când nu perdea oca-

siunea, ci apuca între dinți talarul lung al lui Hirsch Bickelles, deși avea el destule nevoi acasă.

Precum am dîș, bestia ce zăcea culcată dinaintea porții se ridică precăt Hirsch Bickelles se apropie, și furios își arêta colții.

„Dacă de folos nu va fi, de stricare încă nu”, se cugetă Hirsch, și întoarse oglinda rabinului cătră cănele infuriat. Ruptură dă a se trage îndêrêt, ear' când Hirsch Bickelles îl urmăresce, el începe să bată din coadă, schilălesce cu toată prietenia lui în urmă se apucă să lingă mîniele Ovrelului.

„Ce minune”, — strigă el, — „înțeleptul rabin fie binecuvîntat!” și strîngînd oglinda la pept cu frăgețime, alergă spre casă.

Șifra cea frumoasă, ea nu de flori de măr se numia astfel, ci fiindcă într'adevăr era cea mai voinică femeie în întreg Burs-tynul, — Șifra întîmpină pe soțul seu cu o ploaie de vorbe ocătoare.

El ride, căci are la îndemână oglinda cea de minuni făcătoare, ba-'i vine chiar să o compătămească.

„Ai venit ear', mă bate-drumuri”, se rostose ea cătră el, „asteaptă numai, că aji am să te spêl odată așa cum 'ți-se cuvine”. Ea se repede asupra lui cu gîndul să-'i flocăie cea barbă sau cel puțin să-'i însemneze cu câteva șgărieturi. Cu inima tremurătoare îi ținu el oglinda în față, și ca prin o minune oare-care, Șifra se îmuiă, se liniștise total, merse la fereastră și privi afară.

sunt dator încă cu o constatare lămuritoare. Se cu D-Voastră, ou. dui jurai norocoși, care sântei puși a Vă da dela o vreme încoace tot mai des verdictul asupra părerilor politice ale concetățenilor D-Voastră de diferite naționalități, de pe un foarte extins teritoriu al țării, sântei în curentul trebuincios cu părerile și diarele acestor naționalități și mai ales cu cele scrise în limba maghiară și germană. Despre un procuror de stat anticip această cu toată pozitivitatea.

Nu mă îndoesc dară, că asemenea Vă veți aduce aminte de ținuta destul de contrară legii penale a mai multor foi tot din această țeară, pentru care ținută însă nu s'a găsit nici-când nici un procuror, fost-ar fi fost cât de criminal limbajul, cât de revoltătoare ținuta și cât de infernală tendența acelor foi publice de și sau periodice.

Diarul așa numit liberal, d. e. „Kolozvár” din Cluj, numai în decursul anului 1888, aproape în fiecare număr, cu articoliu sei „A popák” etc., a cârtit și a hălit, a insultat și a incriminat după dragă vrea sa pe preoții români, așa încât a trebuit să provoace cea mai mare desprețuire și scârbă între cetătorii sei asupra „statului preoțesc român”.

Celelalte foi din Cluj și unele din Budapesta cu deplină vrednicie îi țineau isonul.

Din incidentul conferinței naționale [din Sibiu și din al scriiturii proces irredentist d. e., tot foile din Cluj, apoi din Budapesta „Budapesti Hirlap”, „Pesti Hirlap” și altele batjocoriau port, limbă, credință, tot ce este românesc; insultau și batjocoriau cu gura plină întreg poporul românesc într'un mod turbat și necredibil. Destule găsim încă în foile frunțose, ca „Egyetértés”, „Pesti Napló”, „Pester Lloyd”, „Neues Pester Journal”, „Függetlenség” și alte din provincie, dela 1868 până în zilele noastre. Am adunate multe, foarte multe. Aici încă am la mine o porțiune deajuns. Dacă poftiți, Vă pot delecta.

Alte foi eară rivalizează în antisemitismul cel mai grațios. „Westungarischer Grenzboten” din Pojon d. e. sistematic agită și haranguează și de și contra Israelitilor. Despre partida acestor insultatori, „Pester Lloyd” din 6 Iunie 1887 d. e. scrie din cuvânt în cuvânt: „Die Antisemiten-Partei steht manchal auf der strafrechtlichen Basis.

Toate aceste sunt declarate, pronunțate agitari la ură, la desprețuire contra unui popor, contra unei tagme și confesiuni. Și totuși nici un procuror nu s'a găsit, care să acuse pe autorii acestor tei de scrieri, care se întindă scutul legilor țării asupra tagmei preoțesci române, asupra poporului românesc . . .

În privința meritului însuși, adică a ațării Românilor la ură contra Maghiarilor, acusa este, precum șimem, absolut fără temeiu. Legea de presă dela noi, chiar și în starea ei de astăzi, întregită anume de codicele penal, circumserie exigențele pentru un lucru pușibil, deci indică apriat ce este de a se timbra și incrimina ca agitațiune. Dl procuror însă e silit să-și iee refugiu la generalități, la deducțiuni, la închipuiri, ba chiar și la gândirile nepronanțate ale scriitorului, pentru-ca să-și poată formula acusa, ceea-ce însă deloc nu este în spiritul, în tendența legii de presă.

Legea de presă cere enunțiamente clare, fapte concrete, nu sofisme.

În articoliu incriminați însă nici singuratici, nici chiar contopiți, nimeni nici chiar dl procuror nu poate arăta nici o diocere, nici o enunțiamente, nici chiar o alusiune despre ațări de ură în Români contra poporului ma-

ghiar. Dacă dl procuror va fi în stare a Vă produce acele pasaje ale sentenței, eu renunț la ori-ce cuvânt ulterior.

Provocare sau ațări la ură contra vreunui popor din lumea aceasta nu s'a întemplat nici-când în coloanele „Luminătorului”. Ci din contră, am fost cu deplină inimă și sinceritate tocmai și pentru poporul maghiar și pentru interesele sale ca concetățeni ai noștri de sute de ani în această țeară, ceea-ce am dovedit și prin mai multe exemplare ale „Luminătorului” de până acuma, alăturate protocolului la ascultarea mea prealabilă.

Atăta scim și noi, că nu poporul maghiar abusează de potestatea și autoritatea de stat, nu el ne apasă și persecută, ci foarte mulți alții care în cele din urmă n'au suflet nici pentru poporul maghiar. Și mai scim noi de mult și prea bine, că ce soarte așteaptă aci în Răsăritul Europei pe poporul maghiar și pe poporul român. Este numai o însinuațiune, o denunțiamente sau o vorbă piramidală, dacă ni-se impută că noi agităm pe Români la ură contra Maghiarilor.

Eară eu din perte-mi protestez contra unei astfel de invinuirii inhumane și barbare. Însinuaerea că am agitat sau aș ațări la ură contra unui popor, fie chiar și maghiar, este o rănire a demnității mele, ca om care am absolvat studiile universitare în Budapesta și Cluj, care am servit țării mele și în statul civil și în cel militar, care și ați am dreptul să port brăul Maiestății Sale al Donitorului nostru și sunt pus de 19 ani în rîndul aceluia, care în ori-ce clipită am să-mi vârs sângele pentru țeara aceasta.

Este o injurie asupra capului bețrănelui meu tată, care în cinstă și omenie a încărunchit servind și ați interesele țării prin cultivarea moșiei sale, prin prompta plătire a dărilor și prin credința și onestitatea sa dovedită de mai 40 ani, decând este în serviciul orașului seu.

Și este o blasfemie și asupra fratelui și a uncheșilor mei, care toți sunt numai spre folosul țării și parte au fost, parte sunt și ați încă obligați în tot momentul la serviciul militar.

Nu sunt venetic, nu sunt parasit, nu sunt cerșitor, ci din sânge românesc, din viața aceluia popor, care de sute de ani a lucrat și a suferit pentru această țeară, pe pământul seu și în averea sa, fără să vatem pe altul. Resping deci însinuaerea de a fi agitat la ură contra poporului maghiar și de a fi lucrat contra constituțiunii țării mele.

Tot de aceste însușiri umane și de civilizațiune a fost și este pătruns și poporul românesc în totalitatea sa. Ca să nu ating momente prea bine cunoscute din istoria țării noastre, amintesc numai două casuri mai recente, preabine cunoscute și D-voastre. Casurile din Folea și Cheverșul-mare. Oare acolo Români au fost provocatori dușmăniei și ațării la ură contra unui popor?

Însă nu neg, că despre nedreptățile, apăsările și călcările de legi ce se comit contra Românilor, ca singuratici și ca popor întreg, m'am amărit des, le-am dat lumii și am încercat a face să încete, fie ele provenite dela guvernul țării ori dela organele sale, sau dela ori-cine. Și aceasta o voi face-o negreșit de câte-ori voi ave ocaziune și de câte-ori va fi trebuința, ceea-ce, durere, se arată preste măsură prea des. (Va urma.)

dând și tu nici că te îmbraci ca mai nainte, nici nu te perii, ba 'mi-se pare că nici de spălat nu te mai speli”.

Șifra iese repede afară și trăsnește ușa după sine. Hirsch Bickles se puse cu oglinda în fereastră și se jucă cu ea în soare ca un copil, o sărută mai de multe-ori cu frăgețime, cum el dealtecum numai pe nevastă-sa era în stare să o sărute. Aceasta pășese acum încet în lăuntru, cu privire sumeasă, preste fruntea sa nobilă cu o legătoare lucitoare, în vestiminte de mătășă și mantauă cu blană, ghiete tivite cu fir de aur în picioare și ride silit.

„Ei, Șifra și nevastă, cât ești tu acum de frumoasă”, țice Hirsch Bickles.

„Grăesci tu adevărul?”

„Veți numai!”—și-și ține oglinda înainte.

Ea ride plină de mândrie și fericită, și rițând încă, pune brațele-i moi în giurul gâtului bărbatu-seu, îl sărută și țice: „Eu nu voi fi mai mult așa urită, dar’ aruncă oglinda la o parte, pentru-că aceea e o oglindă făcătoare de minuni, cred eu”.

„Așa și este!”— țice Hirsch Bickles plin de mulțumire.

Încă în aceeași seară a dus Hirsch Bickles oglinda înderăte la rabinul înțelept și mai mult n'a venit în strimtoare, ca să fie nevoit din nou să o aducă. Șifra a rămas de aci încolo așa cum a promis, frumoasă — ca un ânger.

Trad. de Slova.

CORESPONDENȚA „TRIBUNEI”.

De lângă Crișul alb, 1/13 Aug. 1889.

Correspondența domnului „Chrisolit”, — de lângă Crișul-alb, publicată în Nrul 169 al „Tribunei”, — e fără îndoială foarte rezervată față cu cauzele regresului poporului român de pe valea Crișului-alb. — Dl Chrisolit, ca Român bun, află și propune mijloace pentru progres și viață culturală. Domnia-sa însă nu e convins, după-cum se vede, că și pe aici e imposibil a progresa sub împregiurările actuale. Îmi permit ca să clarific mai bine pe dl Chrisolit și on. public despre situațiune.

Și acum trebuie să începem dela cap și să țicem, că de acolo se ștrică peșcele. Nu voesc să amintesc despre treburile organelor administrațiunii politice, fiindcă despre aceste e prea bine informat ori-care Român. Voesc numai a deduce tot rēul, despre care amintesc dl „Chrisolit”, la împregiurarea, că superioritatea noastră bisericăscă, prin organele ei, a dus lucrurile așa de departe în abusuri de lege, încât poporul ne-a părăsit, ear’ inteligența s'a disgestat.

Poporul e silit a plăti dare Împăratului, a susține funcționarii statului etc. etc. — dar’ dreptul e al celui mai tare. Demult decând se practicează aceasta, poporul s'a datat cu ea, a trecut și preste supărare!

În aceste grele împregiurări l-ar mai mângăie biserică, dar’ decând la altarul Domnului servesc oameni nechiemați, onoare excepțiunilor, de atunci poporul credincios până acum, în desperarea lui, ne mai având nici o mântuire, se dă în brațele corupțiunii. — Nu mai ascultă pe nime, pentru-că toți l-au înșelat. „Nu se încrede în nime!” — țice el.

Și pentru-că nu se încrede nici în ai sei, nu e mirare, deoare-ce ei foarte de multe-ori, dacă nu todeuna, l-au condus pe căi rătăcite, despre aceasta el — poporul — s'a convins.

Capul diecesei noastre, sau mai bine

șis al treburilor noastre bisericești și școlare, a dat mâna cu guvernul, care țintesc la nimicirea noastră.

Capul diecesei noastre, alias Hamsea et consortes, aleg Deputați de aceia, care fac legi, prin care limba noastră este scoasă din școale, ear’ învățatorii, care nu posed limba unguerească, alungați din oficiu. Familiile lor scoase în drum! În astfel de împregiurări, așadar, domnule Chrisolit, că nu poți lua în

considerare învățatorii, când „se mulțumesc, dacă pot ceti acasă, departe de șgomotul lumii, câte un diar. . .”

Învățătorul ar trebui să fie factorul principal în societate, dar’ cum poți pretinde aceasta

dela el, când e desgustat.

Apoi nu voesc a mai aminti și chipul, în care se îngrijesc superioritatea noastră bisericăscă-școlară de creșterea fitorilor învățatorii, precum și despre supraveghearea celor existenți. — Dar’ la aceste vom mai reveni.

Să trecem la preoțiune.

Cu aceasta stăm așa, că cei slabi și cu pregătiri puține ocupă parochiile de frunte; ear’ cei buni, vrednici și cu pregătiri frumoase ocupă parochiile cele mai slabe. Proportiuinea e întoarsă! Fiecare își poate închipui pentru-ce se face așa. Să vă descriu numai urmările:

În orașele sau orașe (parochii de clasa primă), unde clerul ar trebui să fie reprezentat prin oamenii cei mai distinși din sinul seu, e tocmai din contră reprezentat prin cei mai slabi. Străinii, cu care avem de a conveni pas de pas prin aceste centre, își pot face dar’ bună idee despre clerul nostru. De sine se înțelege, că și dl preot, veldându-și inferioritatea față cu ceialați inteligenți din loc, modestia îl face să fie retras din societăți. Eată dar’ cauza retragerii, dle „Chrisolit”!

Să vedem pe cei din parochiile slabe. Aici sunt clericii cei cu pregătiri înalte. Ce fac și cum fac acestia? Pe timpul studiului lor ei trăiau în idealuri! Mulți dintre ei poate aveau idei sănătoase de reforme. Duchul clerical-modern al reședinței din Arad însă le dete și le dă a înțelege, că cu astfel de idei ei n'au nici un viitor. Supunere necondiționată în toate! „Cine voesc să fie preot conform spiritului timpului, (țice domnul director Hamsea cătră elevii sei), acela are să renunțe la voea sa.” Stând lucrul astfel, mulți părăsesc cariera preoțescă; ear’ cei care sunt avisați la ea, ce să facă?!

„Să fim atenți! Oamenii cu carte, având și parochii bune, — ușor ne pot da de cap. Ca să fim însă asigurați, ar trebui să dăm cu ei colo în comunele de după spatele lui D-țeu”.

Firesce, că omul, care a studiat unsprețede ani și mai bine, veldându-se aruncat (că de alegere legală nu e vorbă) în o parochie, care nu-i aduce nici atăta venit, cât să-și poată susține familia, —ci e silit să se asigure contra foamei numai D-țeu îl scie cum, — numai bine nu poate țice despre viața sau soarta sa. Unde sunt visurile lui de odinioară? ! Ce ajunge individul cu calități frumoase spirituale, dacă e încatenat? ! Nimic! Suf-

rința, nedreptatea și corupțiunea, sunt care ne fac a ne perde speranța, din care isvoresce apoi desperarea.

În desperarea lui, ce face preotul nostru dela parochiile slabe? — Nimic, dar’ prelungă nimic mai adauge și câte un rēu. Puține excepțiuni. De regulă se dă în brațele beției. Onoare excepțiunilor! Bea dimpreună cu poporul, vine acasă își bate soția. Unde e demnitatea? ! Unde autoritatea? ! Unde locul ce i-s'ar conveni în societate? ! Ce țici, dle „Chrisolit”, pentru-ce se retrag acestia din societate sau societatea de ei? Dacă voesci, fiți pot arăta destule exemple.

Astfel stăm cu învățatorii și preoții! Învățătorii sunt amăriți, preoții cei slabi la orașe, ear’ cei buni la sate. Afară de aceste, învățatorii se luptă cu lipsele, ceea-ce duplică amăriciunea lor, preoții de pe sate asemenea, ear’ cei de prin orașe, — având toate ce le trebuie la dispoziție, — comotisează, nefiind în stare a face altceva.

Ce inteligență mai avem? Notarii? Ei nu sânt ai noștri, căci nu pot fi. Sciți prea bine! —

Advocații? Pe albia Crișului-alb sânt ca cioarele albe.

Nu putem conta decât numai pe învățatorii și preoți. Dacă acestia ar fi la locul lor, — toate s'ar pute face. Ei sânt în legătură continuă cu poporul; fiind ei la locul chemării lor, atunci și poporul ar fi. Atunci, dle „Chrisolit”, poate fi vorba de societate culturală. — Protestează dar’ contra modului de administrare a diecesei, apoi vină și pretinde dela noi cele-ce pretinși.

Mai am a-ți observa ceva.

Domnia-ta acuzi pe lucrători străini dela linia ferată Buteni—Gurahont, că dela aceia ar învăța poporul nostru multe lucruri rele, imorale. — Ești în rătăcire! Poporul le scie aceste mai demult; mai cu seamă Butenienii au parte de a vedea multe lucruri de acele dela înșiși conducătorii lor. — Mă mir de d-ta, cum nu scii nimic despre societatea cârților de joc din Buteni, precum și despre altele. . . . pe care poporul le vede demult. — Caută și te convinge mai deaproape.

Butenii încă e orașel!

Brutus.

CRONICĂ.

Legatiunea austro-ungară în Bucuresci. Trimisul Austro-Ungariei în Bucuresci, contele Goluchowski, — precum anunță „Pol. Kor.” — a primit un concediu de 3 luni și a plecat din Bucuresci în Galia la banurile sale. Pe timpul absenței, lui secretarul legatiunii, contele Szécsen, va conduce ca *chargé d'affaires* legatiunea.

Caselle postale de economie. Se scie că la caselle postale de economie în Austria sânt puse în circulație securi și clearinge. Acest lucru s'a făcut la inițiativa șefului de secție Dr. Koch, și statul austriac câștigă mult prin circulațiunea de securi la caselle postale. Ministrul nostru de comerț a hotărât, ca dela 1 Octomvrie a. c. se pună și la caselle postale de economie din Ungaria în aplicare legea pentru securi și clearinge.

Tren accelerat între Brașov și Cluj. La direcția căilor ferate reg. ung. de stat se debate cestiunea înființării unui tren accelerat între Cluj și Brașov. Se crede, că cestiunea va fi rezolvată în mod favorabil, cu atât mai virtos, că acest tren accelerat ar lega rețeaua căilor ferate române mai strins de căile noastre ferate.

Testamentul episcopului Bonnaz dispune preste 445.000 fl. În fapt însă averea episcopului Bonnaz e mai mare cu 200.000 fl. Rudeniile episcopului primesc din toată averea numai 15.000 fl. Pentru universitatea catolică ce are să se înființeze în Budapesta, episcopul a testat 100.000 fl., deasemenea a testat 100.000 fl. pentru ridicarea unei biserici votive în Seghedin. Pentru preparandia catolică din Seghedin a testat 60.000 fl., pentru diferite biserici catolice 10.000 fl., pentru institutul de orbi și surdo-muți 24.000 fl.

Maghiarisări de nume. „Budapesti Közlöny” publică următoarele schimbări de nume: Mihail Pollák în „Polóny”; Iosif Silberstein în „Szende”; Solomon Grünfeld în „Gombos”; Armin Rosenzweig în „Roboz”; Adolf Strach în „Farkas”; Eugen Kóhn în „Kun”; Iacob Steiner în „Szilási”.

Teatru românesc. Din Seliște sântem rugați a publica următoarea notiță: Dl actor Dobriceanu și soția d-sale, artisti români, la reînțoarcere în România au dat o reprezentațiune teatrală în comuna Seliște, sub cuvânt, ca să-și facă uisce parale de drum. Reprezentațiunea a fost potrivită asemenea cercetată și ascultată. Într-o convorbire ce am avut cu dl Dobriceanu 'mi-a enarat, că dlui a aparținut de un timp mai îndelungat grupele teatrale conduse de directorul Petculescu, cunoscut la mai mulți, care au cercetat reprezentațiunile ce au dat dlor mai anii trecuți prin mai multe orașe din Trans. și Ungaria. Dl Petculescu, Român din Ungaria, e unul dintre acei nefericici bărbați ai noștri, care preocupă de mari iluziuni, care însă în vitregitatea timpului în care trăim nu s'au putut realiza, au căzut jertfă, și astfel și d-sa a trebuit să cadă. Iluziunea d-lui a fost frumoasă și ideală, înființarea unui teatru român stabil, la care d-sa aspira a de-

veni director. Înființarea teatrului român încă nu este pusă la ordinea zilei, dară dl Petculescu zace pe pat greu bolnav la mamăsa în Lugoj, fără vre-un ajutor. Am observat din acea convorbire, că de nu se ivia nefericita idee cu înființarea teatrului român, — dl Petculescu 'și-ar fi căutat de altă carieră, și nu ar fi fost silit a pescui pe uscat până-ce să-și prăpădească și puțina avere ce a avut dela părinții sei, care ați nu sânt în stare a-l mai susține. Fac deci modesta întrebare, există vre-un comitet la acel fond de teatru român, și dacă există, oare nu e acela cel mai chieimat a sări întru ajutor aceluia, care a căzut jertfă ideii ce reprezintă d-lor? Și dacă nu, ar trebui să aflăm vre-o altă cale de ajutor și încă în timpul până-ce e posibil a-i mai ajuta. Pentru-că eu totuși cred că mai sânt încă Români de inimă, — și încă mulți, — în părțile unguresci și ardelenesci.

N.

La băile dela Tușnad, după-cum arată cea mai nouă listă, sânt 871 de oaspeți.

Membri onorari ai „Kultur-egylet-ului”. Comitetul de direcțiune al „Kultur-egylet-ului” a hotărât, ca la viitoarea adunare generală să propună alegerea lui Kossuth, a ministrului Baross și a lui Paul Róck de membri onorari ai „Kultur-egylet-ului”.

Regele și Regina României. Cetim în „Democrația”: Regele României și Principele moștenitor s'au dus să viziteze pe principele moștenitor de Hohenzollern la castelul Weinburg din Elveția. Regele și principele Ferdinand se vor întoarce în România pe la sfârșitul săptămânii. Toți ministrii și prefectul capitalei pleacă Vineri la Sinaia și de acolo vor merge Sâmbătă la Predeal, ca să întâmpine pe M. S. regele și pe A. S. R. prințul moștenitor.

Expozițiunea din Paris. După statistica oficială, publicată în a doua jumătate a lunii Iulie, expozițiunea a fost vizitată de 2,030.814 persoane. Această sumă, față cu aceea a vizitatorilor de mai înainte, dă o sumă de 10,022.620 vizitatori până la 1 August. Comparându-se cu numărul vizitatorilor expoziției din 1878, aflăm un spor de 4,906.067 persoane.

Regina Natalia. Un diar din Sevastopol, cum spune o telegramă a lui „Pester Lloyd”, află că regina Natalia a cerut să se întâlnească cu fiul ei ori în Yalta ori în Belgrad. Și fiindcă regele Milan nu s'a învoit la o întâlnire în Yalta, regina s'a hotărât să plece la Belgrad. Ea va sosi în capitala Sârbiei la 22 August n.

Regele Spaniei. Micul rege al Spaniei, Alfonso XIII., e un băiat foarte vesel și arată multă înclinare spre jocuri cu păpuși îmbrăcate ca soldați. Daica lui, Raimunda, 'și-a împlinit slujba, și de acum regele va fi educat de doamna Tacon. El strigă pe numele de botex pe toți ministrii și generali, și de cerând a strigat în biserică, pe timpul unui serviciu divin, pe generalul Cordoba numindu-l pe poreclă. Maiestatea Sa Alfonso se joagă mai bucuros liber prin curte cu băieți de țărani și toată ziua sbeară și se bate cu tovarășii lui.

Din tainele curții Țarului.

Se scie că marele-principe Alexei a fost isgonit decândă Țarul din Petersburg și trimis la Wladivastow, portul cel mai depărtat al Siberiei.

Înainte de a fi trimis acolo, 'i-s'au mai luat și toate rangurile și toate decorațiunile.

El va rămâne în exil până-ce fratele seu, Țarul, îl va grația.

Principele Leuchtenberg, care deasemenea a fost isgonit dela curtea Țarului și din întreaga capitală, a plecat pe un vas imperial într-o călătorie ce va ține doi ani de zile. Nevastă-sa, luată în căsătorie morganatică, contesa Zenoide Beauharnais, deasemenea a trebuit să plece din țeară și să stea un timp oare-care în străinătate.

Cercurile din apropierea Țarului nu pot îndestul să se mire și să întrebe, care au fost cauzele ce au determinat pe Țarul să exileze pe fratele seu, pe care până aci îl iubia foarte mult, și de ce ja disgrafiaț pe soții Leuchtenberg, care până aci deasemenea s'au bucurat de simpatia lui.

Dintre toate scrierile privitoare la această afacere, mai mult credemânt 'i-se poate da aceleia, care arată pe contesa Beauharnais pricinuitoare a acestor exiluri.

Dinsa este sora fostului general Scobeleff, cel care a murit într'un mod misterios.

Numele de contesa de Beauharnais l'a primit la 1878, când s'a măritat după principele.

Cum dinsa era o femeie din seamă afară de frumoasă, nu e mirare, că marele-principe Alexei, reînțorcându-se dintr'o lungă călătorie, se înamora de noua sa rudă și petrecu de aci încolo tot în apropierea ei. Și fie, că frumoasa contesa se primbla prin pădurea de Boulogne, fie pe Lido la Veneția, pe marele-principe îl vedeai însușindu-o.

Toată lumea vorbia de relațiunile lor de amor, numai bărbatul nu scia nimic.

Țarul aușise și el câte ceva despre această relațiune intimă a fratelui seu, dar’ până-ce bărbatul nu făcea nici o observare, îi era greu să se amestece în afacere.

Moartea generalului Scobeleff a fost o mare lovitură pentru soru-sa, care tocmai prin influența lui voia să-și realizeze visul și să fie recunoscută ca soție legitimă și în toată regula a principelui de Leuchtenberg, cu care nu se cununa decât pe mâna stângă.

Țarul, deși se supărase pe fratele său, că după catastrofa dela Borki nu venise să-l vadă, ci continuă a face curte contesei, totuși poate că supărarea lui n'ar fi avut urmări mai grave, dacă înainte de asta cu câteva săptămâni nu s'ar fi întâmplat următorul scandal:

După reprezentația operii, marele-principe și contesa se întâlniră din întâmplare într'un hotel cu doi artiști și artiste, care supau într'o odaie alături de ei.

Banchetul se continuă până la dimineață, căci oaspeții se puseră toți la o masă și se deteără unei beții, încât hotelierul rămase cu gura căscată.

Un artist francez, în adorarea sa cătră familia împărătească, sau mai bine, încălțit de vin, merse până acolo, încât cădu în genunchi înaintea contesei și voia să-i sărute mâna.

Vedând aceasta principele, se desmeteci și-i dete un picior artistului, încât acesta cădu cât colo.

Din fericire nu i-se întâmplă nimic, ci se încinse o bătălie crăiască, căci Francezul lovit și prietenul său săriră pe marele-principe, îl îmbetară și îl bătură încât îl umplură de vântăi și pe el și pe amanta sa.

Se făcu un scandal, care nu se potoli decât când hotelierul chieună în ajutor poliția. Se înțelege, că a doua oară tot orașul scia de acest scandal, despre care auzise și Țarul, pe artiștii francezi îi gonii din țeară, ear' pe fratele său și amanta îi despărți prin exil.

Ca acest exil să fie și mai simțitor, Țarul rechiemă din Crimeea pe marele-principe Nicolaevici Constantin și îi dete dînsului toate onorurile, de care se bucura până aci marele-principe Alexici.

VARIETĂȚI.

Lacrimile Helenei.

De necăz și de durere
Inima mi-se stringea,
Toți, toți îmi dau mângăiere,
Biata mamă cât plîngea.

Și eu nu gândiam la nime,
Mă gândiam numai la ea, —
Măne plec în țeri străine,
Nu sciam când ne-om vedea.

Îmi spunea că mă iubesc,
Și eu sincer, i-am creșut;
Și ieri rece mă primise,
Rece-a fost al ei sărut.

Și ați totuși mă duc eară,
Și Helena mea plîngea,
Tot nitai ce îmi propusam,
Doișia mă nvingea.

Nu mai plînge, scumpă, soare!
Veți Helenă, c'am venit?
Cum se nu plîng, când mă doare,
Will, cotoiul — 'mi-a murit!

Fr. B.

(Cruțimea copiilor.) Cetim în „Universul“: Ni-se scrie din Berlin: Două casuri de neexplicabilă cruțime la copii.

Trei copii ai comerciantului Wulfert se jucau pe stradă. Vine la ei un alt copil de treisprezece ani, anume Wilhelm Schvan cu o pușcă în mână și-i invită să meargă cu toți, pe câmpia iepurilor (Hasenhaide) să tragă la semn.

Ajunși acolo, copilul Schvan pune pușca la ochi și spune celui mai mare din cei trei copii: „Să veți ce bine te nimeresc“; și trage; în același moment, cel ochit scoate un țipet și cade jos. Glonțul îi intrase în picior. Crutul pușcaș voi să fugă, dar' fu prins și predat poliției.

Al doilea cas e tot așa de crud și de neexplicat. Mai mulți copii se jucau „de-a ascunsele“. Un copil se ascunde în dosul unui trunchiu despicat de lemn. Pe trunchiu se afla un topor foarte ascuțit. Ca să stea mai comod, copilul își pusese mâna petrunchiu ca să se spriginească. Un alt copil, ca de vre-o 10 ani, vede aceasta, se repede, apucă toporul și cu o lovitură taie toate degetele celui ascuns. Rănitul a leșinat.

(Învătați în siciu.) Din Kollin, în Ga-liția, se anunță, că pe aolo lumea e foarte emoționată de o întâmplare în adevăr șguduitoare:

În satul Dobis, din apropiere, a murit săptămâna trecută o bătrână proprietară bogată. Familia își construia tocmai un cavou la cimiterul satului, dar' lucrările nu erau terminate; se aședă dar' siciul provisor într'o ocnită a cavoului.

După patru zile murise o nepoată a răposatei, o fetiță de 11 ani. Cavoul era gata

și se hotărise să se așede amândouă siciurile la locul convenit. Oamenii se apropiară de siciul bătrânei; dar' aci li-se oferî un spectacol, care le înghețâ sângele în vine.

În adevăr, capacul siciului era pe jumătate forțat și mâna moartei trecea afară. După mirosul, care ieșia din siciu, nu putea fi îndoială, că cadavrul începuse să putrezească. Dar' era atât de neîndolnic, că bătrâna înviase în siciu și că se silise să spargă capacul ca să poată ieși.

Ce luptă groasănică pentru viață. Comisiunea medicală a constatat, că bătrâna, care era o femeie puternică, fusese numai aparent moartă, că ea se deșteptase în siciu și că luptase din toate puterile ca să deschidă siciul. Lupta n'a putut să dureze decât câteva minute, — dar' cât de teribile au trebuit să fie aceste minute! . .

Asemenea s'a constatat, că deșteptarea a urmat puțin timp în urma înmormântării.

Din public.)*

Avis.

Școala de fete a „Reuniunii femeilor române școlare“ având a se continua și în anul școlastic 1889/90, înscrierile se vor face la subscrierul în 29 și 30 August a. c.

Didactrul anual este de 3 fl. v. a., care dimpreună cu 50 cruceri pentru biblioteca școlaei este a se plăti cu ocaziunea înscrierii.

Se atrage atențiunea părinților interesați, că în această școală, afară de studiile prescise, se pune deosebit pond pe instruirea în lucrurile de mână femeiesci și industria de casă.

Directorul școlaei se angajază a se îngrijii, că recercat prin părinții interesați, elevele vor fi încuartitate la case oneste prelângă plată modestă.

Șimleu, la 12 August 1889. A. Cosma, secretarul reuniunii și dir. școlaei.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacția nu primesce răspunderea.

POSTA ULTIMĂ.

Berlin, 15 August n. Monarchul austro-ungar s'a dus la oarele 9 dimineața în biserica sfei Edviga și a fost cu entusiasm salutat de mulțimea îmbuldită de oameni. Monarchul a luat loc în partea stângă a altarului. La ieșirea din biserică, Monarchul a primit un buchet dela două copile (din Germania). Monarchul austro-ungar a conferit ambasadorului conte Széchenyi marea cruce a ordinului sftului Stefan. Cancelarul imperial principele Bismarck a făcut astăzi visite Arhiduceului Francisc Ferdinand și șefului statului austriac, generalului Beck.

La oara 1 s'au dus monarchii în trăsură cu 4 cai la casarma regimentului de gardă „Împăratul Francisc Iosif“, unde au luat dejunul.

Împăratul german a primit festivitatea oferită de orașul Strassburg și sosese acolo la 20 n. l. c.

Paris, 15 August n. Condamnarea lui Boulanger n'a făcut impresiune adâncă. Seara a decurs în liniște perfectă. Membrii frunțași ai comitetului boulangist au plecat la Londra, ca să elaboreze împreună cu Boulanger o proclamațiune.

Paris, 15 August n. Condamnarea lui Boulanger n'a făcut impresiune adâncă. Seara a decurs în liniște perfectă. Membrii frunțași ai comitetului boulangist au plecat la Londra, ca să elaboreze împreună cu Boulanger o proclamațiune.

Paris, 15 August n. Condamnarea lui Boulanger n'a făcut impresiune adâncă. Seara a decurs în liniște perfectă. Membrii frunțași ai comitetului boulangist au plecat la Londra, ca să elaboreze împreună cu Boulanger o proclamațiune.

Paris, 15 August n. Condamnarea lui Boulanger n'a făcut impresiune adâncă. Seara a decurs în liniște perfectă. Membrii frunțași ai comitetului boulangist au plecat la Londra, ca să elaboreze împreună cu Boulanger o proclamațiune.

Paris, 15 August n. Condamnarea lui Boulanger n'a făcut impresiune adâncă. Seara a decurs în liniște perfectă. Membrii frunțași ai comitetului boulangist au plecat la Londra, ca să elaboreze împreună cu Boulanger o proclamațiune.

Paris, 15 August n. Condamnarea lui Boulanger n'a făcut impresiune adâncă. Seara a decurs în liniște perfectă. Membrii frunțași ai comitetului boulangist au plecat la Londra, ca să elaboreze împreună cu Boulanger o proclamațiune.

Paris, 15 August n. Condamnarea lui Boulanger n'a făcut impresiune adâncă. Seara a decurs în liniște perfectă. Membrii frunțași ai comitetului boulangist au plecat la Londra, ca să elaboreze împreună cu Boulanger o proclamațiune.

Paris, 15 August n. Condamnarea lui Boulanger n'a făcut impresiune adâncă. Seara a decurs în liniște perfectă. Membrii frunțași ai comitetului boulangist au plecat la Londra, ca să elaboreze împreună cu Boulanger o proclamațiune.

Paris, 15 August n. Condamnarea lui Boulanger n'a făcut impresiune adâncă. Seara a decurs în liniște perfectă. Membrii frunțași ai comitetului boulangist au plecat la Londra, ca să elaboreze împreună cu Boulanger o proclamațiune.

Paris, 15 August n. Condamnarea lui Boulanger n'a făcut impresiune adâncă. Seara a decurs în liniște perfectă. Membrii frunțași ai comitetului boulangist au plecat la Londra, ca să elaboreze împreună cu Boulanger o proclamațiune.

Bibliografie.

Sumarul din Nr. 28 și 29 al „Economiei Naționale“, anul XIII. 24 Iulie 1889:

Partea economică. — Apărarea grânelor noastre în Italia. — Onor. camera de comerț din Brăila și tariful autonom. — Situațiunea economică a României (urmare și fine). — Partea agricolă și industrială. — Despre industria materilor textile în Germania. — Cultura hemeiului. — Fapte agricole și industriale. — Situațiunea Băncii-Naționale. — Buletin comercial. — Prețul productelor în portul Brăila. — Tablou de observațiunii meteorologice.

Extrase din foi bisericești și școlastice.

Posturi vacante:

— În protopresbiteratul Sighișoarei sînt de ocupat posturile învățătoare la școalele confes. gr.-or. din următoarele comune:

1. Feleag, postul învățătoresc împreună cu cantoratul, cu salariu anual a) 120 fl.; b) pentru cantorat dela 15 familii câte 1 1/2 ferdele bucate în grăunțe cu măsura vechie și c) cam 15 fl. accidenții cantonale, cu total 150 fl., afară de aceea cuartir și lemnele necesare de toc.

2. Zoltan, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemnele necesare de foc.

3. Mucundorf, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemnele necesare de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi sînt rocercați a-și subșterne cererile până în 2 Sept. st. v. a. c. la oficiul protopresbiteral gr.-or. în Sighișoara.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Licitatiuni:

— 2 Septembrie st. n. a. c. imobilele lui Carol Tatarczy, în Mehadia, decătră judecătoria cerc. din Orșova.

— 29 August st. n. a. c. mobilele lui Carol Beer decătră executorul jud. din Becicherecul-mare.

— 14 Septembrie st. n. a. c. imobilele lui Oton Girand, în comuna Vaida, decătră tribunalul reg. din Oradea-mare.

— 2 Octombrie st. n. a. c. imobilele lui Pavel Mărginean decătră tribunalul reg. din Alba-Iulia.

— 24 August st. n. a. c. imobilele lui Iosif Fábri decătră executorul jud. din Monor.

Edicte:

— A se insinua pretensiunile în 45 de zile. — la rămasul după Maria Schuster născ. Klossch (din Dipse,) la tribunalul reg. din Bistrița;

— la rămasul după Susana Juhász (din Öcsöd), la tribunalul reg. din Bichis-Giula.

Posturi vacante:

— Un post de servitor adj. la judecătoria cerc. din Buziaș. A se adresa în patru săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de servitor la perceptoratul reg. din Cinci-bisericii A se adresa în opt săptămâni la autoritățile competente.

— Un post de inspector de carceră la închisoarea centrală din Caransebeș. A se adresa până în 10 Septembrie st. n. la autoritățile competente.

— Un post de subjude la judecătoria cerc. la Torna. A se adresa în două săptămâni la autoritățile competente.

Calendarul zilei.

5/17 August.

Iulian: Ensigiu. Gregorian: Liberatus. Soarele: răsare 4.53, apune 7.28.

Buletin meteorologic.

Sibiul, 16 August, 6 oare dimineața.

Table with 4 columns: Presiunea atmosferică în mm., Diferența din presiune, Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului.

Din țeară, 14 August, 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiunea atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul (direcția și tăria).

Sosiți în Sibiul.

La 16 August n.

Hotel „Neurhrer“. Neurhrer, cleric din Alba-Iulia. Leonhardt, cu soția, comerciant. Warry, voiașor. Hotel „Imperial Romanilor“. Reiner, voiașor. Hotel „Meltzer“. Iosif, cu fiul, director gimnazial din Brașov. Fischer, cu soția, căpitan din Güns. Rieger, învățător din Sebeșul-săces. Ludovic Csank, proprietar din Arad. Iosefina Pogarasi, privatieră din Zam. Martin Essigmann, fabricant din Rimnic. Hotel „Habermann“. Francisc Grosz, suboficer din Făgăraș.

Economic.

Expoziție agricolă în Sibiul. Din partea administrațiunii reuniunii agricole districtuale săsesci ni-s'a trimis apelul, prin care aceasta provoacă pe toți cei interesați de dezvoltarea agriculturii noastre indigene, de a participa la expoziția agricolă ce se va ține aici din 6 până în 13 Octombrie a. c. Această expoziție cuprinde în sine 3 grupe, și adică: Cultura de poame și vinicultură; cai și rimători. Apelul cuprinde următoarele programe:

A. Program general.

1. Expoziția de cultura poamelor și vinicultură se va ține din 6 până în 3 Octombrie 1889. Cea de cai și rimători la 8 Octombrie. 2. Locul destinat pentru expoziție e „Gesellschaftshaus“ dimpreună cu curtea și livada aparținătoare de ea. 3. Obiectele: produse de ale culturii poamelor și viniculturii, cai și rimători. 4. Ca distincțiune se vor distribui premii în bani, medalii și diplome de recunoștință. Grupa I. cuprinde: Cultura poamelor și vinicultură: a) poame proaspete; b) produse de poame (poame uscate, poame zaharisite etc.) c) articli de școală pomologică; d) struguri de masă și pentru economic; e) vin de struguri, poame și boabe; f) spirituoase; g) oțet. Pentru aceste se dau 1 premiu de 20 fl., 2 de câte 15 fl., 4 de câte 10 și 4 de câte 5 fl., apoi medalii de argint și bronz. — Grupa II.: Caii: a) iepe de prăsilă în etate dela 4 până la 8 ani, dimpreună cu mânzi de lapte; — 1 premiu de 10 fl., două de câte 15, două de câte 10 fl.; b) mânzi în etate dela 1 până 3 ani; — un premiu de 15, două de câte 10 și 2 de câte 5 fl.; mânzi în etate dela 1 până 2 ani; — un premiu de 15, două de câte 10 și două de câte 5 fl.; apoi medalii de argint și bronz. — Grupa III.: Rimători. A. Rasa numită mongoliță: a) vieri de prăsilă în etate dela 1 până 3 ani; — un premiu de 10 și unul de 5 fl.; b) scroafe de prăsilă în etate dela 1 până 3 ani; — un premiu de 10 și unul de 5 fl.; c) porcei în etate dela 3 luni până 1 an; — un premiu de patru și unul de 2 fl. B. Inerucisări: a) vieri de prăsilă în etate dela 1 până 3 ani; — un premiu de 10 și unul de 5 fl.; b) scroafe de prăsilă în etate dela 1 până 3 ani; — un premiu de 10 și unul de 5 fl.; c) porcei în etate dela 3 luni până 1 an; — un premiu de 4 și unul de 2 fl.; mai departe medalii de argint și de bronz. 4. Insinuarea se se facă până la 10 Septembrie anul curent prin coalele de insinuare extradrate ce sînt de a se așterne în două exemplare la comitetul expozițiunii în Sibiul. 5. Pentru cai și rimători se se alature la coala de insinuare o adeverință dela oficiul comunal, că aceia sînt creșcuți de respectivii expoșanți sau sînt proprietatea lor timp de 6 luni caii și 3 luni rimătorii; prelîngă aceea se producă pasapoarte de cai și rimători. 6. Taxă pentru loc nu se plătesce. 7. De lași, stelageși stilpi pentru vite se va îngrijii comitetul, fără de a pretinde o rebonificare. Expoșanți de poame și struguri pot să aibă lași, stelageși și mesele lor numai cu consimțirea comitetului. 8. Obiectele din grupa I. trebuie să sosescă aici dela 25 Sept. până în 4 Oct. (event. adresate fiind la comitetul expozițiunii la dl I. Drotleff). Pentru aducerea dela gară a obiectelor din afară se va îngrijii comit. Expoșanții indigeni să-și aducă obiectele până la termenul fixat pe locul de expoziție; obiecte ce se pot conserva mai mult se pot aduce și mai de timpuriu. 9. Expoziția de cai și rimători ține numai o zi, la 8 Octombrie. Deschiderea la 9 oare a. m., închiderea la 5 oare p. m. cu distribuirea de premii. Vitele au să fie până la 7 1/2 oare dimineața la locul de expoziție. 10. Comitetul e înderețățit a respinge vitele neapte pentru expoziție. 11. Obiectele expuse, fiind de lipsă, se vor asigura decătră comitet pe speșele proprii. 12. Vinderea obiectelor expuse e permisă, trebuie însă numai decăt să se arete aceasta comitetului. Din prețul vînderei 5% se plătesc în favorul expozițiunii. 13. Obiectele și vitele expuse nu e permis a fi înderețățite înainte de închiderea expozițiunii. Trei zile după închiderea expoziției toate obiectele din grupa I. trebuie se înderețățite, căci la din contră acele viu în posesiunea expoziției. 14. Premierea se face după normele satorite de reuniunea agricolă săsesacă transilvană. 15. Ca expoșant se primesce ori-ce persoană individuală sau morală de ori-și-unde, premii însă capetă numai cei-ce aparțin teritorului reuniunii agricole transilvane săsesci. 16. Juriul pentru premii se va numi o parte din administrațiunea supremă, cealaltă din administrațiunea districtuală. (Va urma.)

Prețul mărfurilor.

Țirgul de rimători în Steinbrœn. În 13 August n. s'a notat: unguresci bătrâni grei 45.— cr. până 45 1/2 cr., unguresci grei, tineri 47.— cr. până 48 1/2 cr., de mijloc 46.— cr. până 47 1/2 cr., ușori 44.— cr., până 45.— cr., marfă țărănească, grea — cr., până — cr., de mijloc 44.— cr., până 54 1/2 cr., ușor 42.— cr. până 45 1/2 cr., românesci, de Bakony grei 43.— cr. până 45 1/2 cr., transilv. de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr., până — cr., transito sârbesci grei — cr. până — cr., transito de mijloc 47.— cr. până 48.— cr., transito ușori 47 cr. până 47 1/2 cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpăniți dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 14 August 1889.

Table with multiple columns: Cămințe, Grâu, Săminte, Săcără, Orz, Ovăs, Cucuruz, Hrișcă, Mărfi pe termen, Proclamate diverse, Sem. de trif., Olen de rap., Uns. de porc, Slănină, Său, Prune, Lictar, Nuci, Gogoși, Miere, Ceară, Spirt, Drojdițe de spirt.

Table: Cursul pieței din Sibiul. Hârtie-monetă română, Lire turcesci, Imperiali, Ruble rusești.

Table: Bursa de Budapesta din 14 August st. n. 1889. Rentă de aur ung. 6%, hârtie 4%, 5%, Imprumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune), (2-a emisiune), Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune), Bonuri rurale ung., Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare, hânțene-timșene, transilvane, croato-slavone, Despăgubire pentru dijma ung. de vin, Împrumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Rentă de hârtie austriacă, argint austriacă, aur austriacă, Losurile austr. din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., austr., ale institut. de cred. și economii „Albina“, Argintul, Galbeni împărătesci, Napoleon-d'ori, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlingi.

Table: Bursa de Viena din 14 August st. n. 1889. Rentă de aur ung. 6%, hârtie 4%, 5%, Imprumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune), (2-a emisiune), Amortisarea datoriilor căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune), Bonuri rurale ung., Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare, hânțene-timșene, transilvane, croato-slavone, Despăgubire pentru dijma ung. de vin, Împrumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Rentă de hârtie austriacă, argint austriacă, aur austriacă, Losuri austr. din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., austr., Argintul, Galbeni împărătesci, Napoleon-d'ori, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlingi.

Table: Bursa de Bucuresci. 13 August — 4 oare p. m., Cassa, Ultim, Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, (Schuldverschreib.), Oblig. de Stat. C. F. R. 6%, Renta rom. (Rur. conv.) 6%, Împrumutul Municipal 5%, Serisuri func. rurale 7%, Serisuri func. rurale 5%, Idem urbane 7%, 6%, 5%, Banca Nat. (500 lei v. s. intr.), Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. s.), Soc. de Asig. Naț. (200 lei v. s.), S. cred. mob. r. (250 lei v. s.), Soc. r. de con. (250 lei v. s.), Oblig. Casei Pensiuilor, 2.50, Agio, Schimb, Londra 3 luni, cek, Berlin 3 luni, cek, Paris 3 luni, cek, Viena, Agio.

Redactor responsabil: Septimiu Albini.

